

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА И МЕНИДЖМЪНТ

ПАЗАРДЖИК

Пазарджик 4400, ул. "Христо Ботев" № 115А

тел.: 034 / 48-02-78 / e-mail: info-1301139@edu.mon.bg

Утвърждавам:

Директор: Ангел Малинов

ПЛАН

за дейността на Училищен координационен съвет за противодействие на училищния
тормоз
през учебна 2025 /2026 г.

I. Контекст

Реален напредък в справянето с насилието и тормоза може да бъде постигнат само при прилагането на **последователна и целенасочена политика, която се споделя и изпълнява от всички участници в училищната общност.**

Работещите в училището следва да прилагат подходи, насочени към превенцията на насилието, а също и да познават същността на явленията „насилие“ и „тормоз“ и предвидените отговорности и процедури за действие при възникнали ситуации на насилие и тормоз в училището. Важна и значима роля в този процес има Координационният съвет за противодействие на тормоза и насилието, на който се възлагат отговорности за планиране, проследяване и координиране на усилията на работещите в училището за справяне с насилието и тормоза. Целта е прилагане на цялостен институционален подход, насочен към предотвратяване на насилието и тормоза и създаване на по-сигурна среда в образователната институция.

II. Основни приоритети за учебната година

1. Повишаване на чувствителността на училищната общност към темата за насилието и тормоза и целенасочена дейност за превенция на негативни прояви сред учениците.
2. Подобряване на професионалната компетентност на педагогическите специалисти, в т.ч. чрез квалификационна дейност, за работа с ученици с проблемно поведение (*с родители или др.*).
3. Разработване на система за превенция, създаваща условия за преантвивна работа с групата/класа и за включване на децата в образователни дейности - семинари, работилници и др. за запознаване с различните форми на насилие и тормоз и за възпитаване на уважение и толерантност към различията и към поведение нетърпимо към агресията и тормоза.
4. Създаване на система за интервенция чрез разработване и разясняване на съществуващи правила и процедури във връзка с всяка една проява на насилие и тормоз, включително по отношение на идентифициране и сигнализиране;

5. Създаване на система за предоставяне на подкрепа за пострадалите и за въвлечените в ситуациите на насилие и тормоз;

№	ДЕЙНОСТИ	ЦЕЛИ	Индикатори за изпълнение Отговорни лица/координатор	ЗАБЕЛЕЖКА
Дейности по превенция				
На равнище институция				
1.	Актуализиране на Етичен кодекс на образователната общност съгласно ЗПУО	Формулира ценностите на работещите в институцията	Срок: Септември Отг. Етична комисия и КС	
2.	Публикуване на Етичния кодекс на училищния сайт, представяне на неговата същност пред родителската общност	Информираност за ценностите и етиката в институцията	Срок: Септември Отг.: Етична комисия	
3.	Създаване или актуализиране на рубрика на електронната страница на институцията, посветена на превенцията на насилието и тормоза в институцията, както и публикуване на цялостните политики на институцията	Информираност за: правилата и процедурите, залегнали в Механизма за противодействие на тормоза и насилието; Училищните политики;	Срок: Септември / октомври Отг.: КС	
4.	Изработване на правила на поведение и ценности от всеки клас/група Обобщаване на правилата на ниво институция	Създаване на единни училищни правила, които да бъдат част от Правилника за дейността на институцията	Срок: Септември Отг.: учители/класни ръководители; уч. психолог, КС	

5.	Запознаване на педагогическия и непедагогическия състав с формите на насилието и тормоза- Приложение 1 от Механизма	Повишаване на информираността и разпознаване на насилието и тормоза в системата на предучилищното и училищното образование и предприемане на адекватни действия	Срок: Септември Отг.: Председателя на КС, психолог	
6.	Подобряване системата от дежурствата, обсъждане и приемане на педагогически съвет	Недопускане на насилие и тормоз в занималните, с особено внимание на междучасията в училище и местата, където е вероятно да има инциденти	Срок: Септември Отг. Заместник-директори; учители	
7.	Специализирани обучения за превенция и справяне с насилието и тормоза	Повишаване на компетентността и квалификацията на работещите в образователната институция	Срок: Постоянен Отг.: Директор	
8.	Информирание и актуализиране на услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в образователната институция	Информирание за наличните ресурси в общността	Срок: Постоянен Отг.: Председател на КС,	
9.	Работа с родители (включва различни видове дейности като тематични срещи, работилници, съвместни проекти и др.)	Запознаване с формите на насилие и тормоз и предприемане на необходимите действия; Създаване на отношения на сътрудничество за съдействие по превенция на насилието и тормоза.	Срок: Постоянен Отг.: всички служители на институцията	
10	Осигуряване на охрана и поддържане на системата за видеонаблюдение с цел гарантиране сигурността в сградата и двора на институцията.	Контрол по време на междучасия и часовете	Срок: Постоянен Отг. Ръководство	
11	Спортни дейности: Изготвяне на график	Превенция на социални и здравни рискове при децата и учениците	Срок: Октомври Отг.: Учителите по физическа култура и спорт; КС	
12	Изготвяне график на международни, национални празници	Развиване на социалните взаимодействия, инициативност у децата и	Срок: м.октомври Отг.:Ученически съвет, КС, класни	

	и световни дни, които могат да се отбележат в институцията.	учениците, формиране на ценности и компетентности.	ръководители, учители	
На ниво клас				
1.	Провеждане на тематичен час на класа или на подходяща педагогическа ситуация в групата	Класната стая да е място, където открито се говори за проблема и последиците от него, да се открие възможност за споделяне	Срок: Начало на учебната година Отг.: Класни ръководители, учители, психолог	
2.	Изготвяне на правила за поведение на групата/класа	Формулиране на предложения за правила на поведение и ценности	Срок: Началото на учебната година Отг.: Класни ръководители, учители	Могат да бъдат изработени от децата или учениците като цветни табла/постери
3.	Обучителни дейности и работа с класа или групата, включващи ролеви игри, дискусии, решаване на казуси в часовете на класа или в извънкласни дейности. Примерни теми: • -правата на децата или на учениците; • -отговорности на децата/учениците; • -урок по добродетели; • -как да разпознаем насилието и тормоза, към кого да се обърнем; • -какви чувства и емоции изпитваме в ситуации на насилие и тормоз като свидетели; • -други.	Създаване на пространство, в което да се говори и споделя за насилието и тормоза, да формират у децата или учениците нагласи и социални умения, емпатия, толерантност, уважение, приемане на различията.	Срок: Постоянен Отг.: Класни ръководители, учители, психолог	

4.	Използване на подхода за работа с връстници-„peer education” с участието на УС, други ученически инициативи	Включване на учениците като активни партньори в дейностите по превенция	Срок: Постоянен Отг.:Класни ръководители, учители, психолог; КС	
5.	Сътрудничество с други образователни институции	Споделяне на добър опит и успешни практики	Срок: Постоянен Отг.:Ръководство учители	
6.	Тематични родителски срещи (брой-според потребността на групата/класа)	Въвличане на родителите за взаимно сътрудничество за превенция на насилието и тормоза	Срок: Постоянен Отг.:Класни ръководители, учители, психолог	
7.	Срещи с помагачи специалисти или външни лектори	Експертно мнение и подкрепа	Срок: Текущ Отг.:КС	
8.	Други дейности: • празници на групата/класа; • празници на институцията; • участие в инициативи на населеното място.	Създаване на възможност за себеизразяване и приобщаване към училищния живот	Срок: Постоянен Отг.:Учители/класни ръководители, учители; КС	
9.	Участие в извънкласни дейности по интереси: спорт, арт ателие, театрални и литературни клубове и др.	Ангажиране на децата/учениците в дейности или занимания по интереси, насочване вниманието им към положителни модели на поведение, стимулиране на творческите им заложби	Срок: Постоянен Отг.:учители, класни ръководители, КС	

Дейности по интервенция
Всички дейности по интервенция се включват в годишния план на институцията

На ниво институция и на ниво клас/група

1.	Актуализиране на Дневника със случаи и процедури за управление на информацията	Анализ и планиране на цялостна политика за превенция и интервенция на тормоза;	Срок: 15.09.2025г, отг.:КС	В Дневника се документират единствено ситуациите, съответстващи на второ и трето ниво на тормоз, според приетата класификация, при която е необходима и намесата на координационния съвет.
----	--	--	-------------------------------	--

				Дневникът се съхранява при заместник-директорите по учебната дейност и/или друг специалист, определен от директора, педагогическият състав е уведомен за това
2.	Създаване на процедура за управление на информацията	Яснота как протича информацията при: съмнение за тормоз; документиране на случаи на тормоз; иницииране работа по случай; за оказване на адекватна подкрепа;	Срок.30.09.2025г Отг.: КС	Всички процедури са неразделна част от плана за превенция и интервенция и се представят на Педагогически съвет. Препоръчително е всички процедури, разписани дейности и други документи, свързани с прилагане на Механизма, да бъдат на видно място в Учителската стая, за да могат да се ползват при необходимост
3.	Създаване на процедура за инициране на Работа по случай, включително насочване на случая към други служби	Ефективност на реакцията и отговора в ситуация на тормоз от ниво 3 и по преценка от ниво 2	Срок.15.09.2025г Отг.: КС	Приложение № 3 от Механизма, утвърден със Заповед № РД 09-5906 от 28.12.17 г. на министъра на образованието и науката • Кога се подава сигнал за дете в риск? • Кой подава сигнал за дете в риск или в ситуация на насилие и тормоз? • Къде се подава сигнал?
4.	Разписване на стъпки по интервенция на ниво група/клас и класните ръководители да бъдат запознати	Оказване на адекватна подкрепа	Срок: септември отг.КС/психолог	Отнасят се до всички ситуации на насилие и тормоз – Приложение № 1 от Механизма, утвърден със Заповед № РД 09-5906 от 28.12.17 г. на министъра на образованието и науката

5.	Запознаване на педагогическите специалисти с насоките за интервенция Приложение № 2 от Механизма	Адекватна намеса и справяне с конкретни ситуации на насилие и тормоз	Срок: 30.09.2025 г. Отг.: Психолог или педагогически съветник	Приложение № 2 от Механизма, утвърден със Заповед № РД 09-5906 от 28.12.17 г. на министъра на образованието и науката
6.	Работа с родители в случаи на интервенция-изготвяне на насоки към учителите	Партньорство с родителите	Срок: Текущ Отг.: КС, психолог	
7.	На сайта на институцията да се публикува списък с доставчици на социални услуги за деца в областта	Информираност на общността	Срок: Октомври Отг.: председател на КС	

Планът е приет с Протокол № 1 / 17. 09.2025 г. от провеждане на педагогически съвет на ПГИМ

(Забележка: Планиране на конкретни дейности по интервенция е невъзможно, затова се препоръчва разписване на процедури, с конкретни и последователни стъпки за отговор и реакция)

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА И МЕНИДЖМЪНТ

ПАЗАРДЖИК

Пазарджик 4400, ул. "Христо Ботев" № 115А

тел.: 034 / 48-02-78 / e-mail: info-1301139@edu.mon.bg

Приложение 1

ПРАВИЛА
за превенция на тормоза и насилието
в ПГИМ

I. Общи положения

Чл. 1. Правилата определят цялостната организация на дейностите по превенция на риска, техния обхват и отговорностите на работещите в институцията.

Чл. 2. Правилата регламентират осигуряването на сигурна и безопасна среда за всяко дете/ученик.

Чл. 3. (1) Правилата имат за цел да подпомогнат родителите и персоналът на ПГИМ в процеса на разпознаване на белезите на насилие над деца/ученици и неговото предотвратяване.

(2) Процедурата указва реда за сигнализиране на органите по закрила на детето/ученика, при идентифицирани случаи или при съмнения за насилие над деца/ученици.

Чл. 4. Изходни постановки:

(1) Всички, работещи в институцията, следва да са запознати с видовете насилие върху деца/ученици, начините за тяхното разпознаване и последствията върху физическото и психическото развитие на детето/ученика, след преживяно насилие.

(2) Всички, работещи в институцията, задължително се запознават срещу подпис с реда за сигнализиране на органите по закрила на детето/ученика, в случаи на идентифицирано насилие или съмнение за такова над дете/ученик.

(3) Родителите са запознати с настоящата процедура и са информирани за правото на персонала да сигнализира органите по закрила на детето, а в случаи на съмнения или симптоми за упражнено насилие над дете/ученика.

(4) Родителите са запознати с реда за сигнализиране на органите по закрила, в случаи на идентифицирано насилие или съмнение за упражнено такова над детето им.

(5) С децата/учениците се организират дейности, съобразно възрастта им и с насоченост към разбиране потребността от общуване без насилие, разпознаване на тормоза и насилието и знание за това към кого да се обърнат, ако поведението на възрастните ги притеснява или изпитват неудобство.

Чл. 5. Педагогическото общуване с децата/учениците е насочено към насърчаване на поведение, изключващо насилие между тях и с възрастни.

Чл. 6. В институцията се организират дейности за развитие на педагогически компетентности у учителите и родителите за справяне с неприемливо поведение на децата и превенция на насилието между децата.

II. Права и задължения на работещите В ПГИМ - Пазарджик

Чл. 7. Работещите в ПГИМ се задължават да полагат адекватни грижи за всяко дете/ученик и да създават условия за неговото физическо, психическо и емоционално развитие както по време на присъствено обучение, така и при ОРЕС.

Чл. 8. Работещите в ПГИМ не използват средства и методи, които унижават личността на детето/ученика или уронват неговото достойнство.

Чл. 9. Не се допуска прилагането на физически методи за наказание над децата/учениците, с цел справяне с неприемливо поведение.

Чл. 10. При възникнали съмнения за упражнено насилие над дете/ученик се спазва следната последователност на действията:

1. Член на персонала, който пръв е забелязал симптомите/белезите уведомява учителя/учителите на групата.

2. Учителят/учителите на групата, вземат решение за продължителността на наблюдение над детето/ученика, за евентуални последващи симптоми/белези на насилие.

3. Учителят/учителите на групата уведомяват директора на ПГИМ и членовете на екипа за подкрепа за личностно развитие на детето/ученика.

4. Срокът за наблюдение над детето/ученика се определя в зависимост от тежестта на симптомите/белезите.

5. При повторно забелязване на симптоми/белези координационният екип предлага на директор решение за срока и спешността, с която ще бъдат информирани родителите.

6. В случаите, когато родителите отказват среща с директора или обясненията, които дават за симптомите/белезите са уклончиви и неясни, директсърът незабавно информира отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“, по адреса на детето/ученика чрез лично посещение или на тел. На родителя

7. Разговорите с детето/ученика трябва да стават в обстановка и по начин, който да запазва достойнството му и да не води до задълбочаване на последиците от преживяното.

Чл. 11. В случай, че по тялото на дете/ученик се забележат видими белези, незабавно се изисква информация от родителя за произхода на белезите и начина, по който са получени.

Чл. 12. При установено системно, видимо нараняване на дете/ученик или в случай, че детето/ученика само сподели за упражнено над него насилие, учителите незабавно уведомяват директора на ПГИМ, който от своя страна незабавно информира отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“, по адрес на детето/ученика, тел. На родителя

III. Права и задължения на родителите

Чл. 13. Родителите са длъжни да полагат грижи за отглеждането на детето си, които да способстват неговото физическо, психическо и емоционално развитие.

Чл. 14. В общуването с детето си, родителите са задължени да зачитат неговото лично достойнството и право на мнение.

Чл. 15. При прилагането на възпитателни и дисциплиниращи мерки родителите нямат право да използват методи на физическо наказание, както и такива унижаващи личността на детето им.

Чл. 16. (1) Родителите имат право и са длъжни, когато забележат белези от физическо нараняване на детето си, които не са получени в тяхно присъствие да поискат информация от учителите за начина и произхода на белезите.

(2) Родителят има право да потърси среща и информация от човека, за когото детето им е споделило, с цел изясняване на ситуацията, в случай на установяване на неприемливо поведение от страна на представител на институцията.

IV. Мерки за справяне с неприемливо поведение между децата

Чл. 17. Неприемливо е всяко действие (*физическо, словесно или жестомимично*) от дете/ученик насочено към друго дете/ученик, което може да увреди здравето или развитието на детето/ученика към което е насочено, уронва неговото достойнство или унижава личността на детето/ученика.

Чл. 18. Мерките за справяне с грубо и агресивно поведение у дете/ученик, които се предприемат от страна на родителите и на координационния екип на ПГИМ, се съгласуват предварително между двете страни, еднопосочни и уважителни към детето/ученика и неговото семейство.

Чл. 19. При прилагането на мерките за справяне с неприемливо поведение, родителите и работещите в институцията нямат право да използват средства и методи, увреждащи здравето и развитието на детето/ученика, както и такива, които уронват неговото достойнство.

Чл. 20. (1) При необходимост и със съгласието на родителите, детето/ученика може да бъде насочено за консултиране със специалист (психолог/педагогически съветник) или с личност, която той уважава (наставничество).

(2) Когато поведението на определено дете/ученик застрашава здравето или развитието на останалите деца/ученици, незабавната консултация със специалист е наложителна.

(3) При отказ на родителите да съдействат, директорът подава сигнал в отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“, по местоживее на детето/ученика.

V. Ред за сигнализиране на органите по „Закрила на детето“

Чл. 21. Органи по закрила на детето са:

1. Председателят на Държавната агенция за закрила на детето и администрацията, която го подпомага.

2. Дирекция „Социално подпомагане“.

3. Министърът на труда и социалната политика, министърът на вътрешните работи, министърът на образованието и науката, министърът на правосъдието, министърът на културата, министърът на здравеопазването и кметовете на общини.

Чл. 22. (1) Всеки, на когото е станало известно, че дете/ученик се нуждае от закрила е длъжен да сигнализира органите по закрила.

(2) Това се отнася и за лицата, на които е станало известно в процеса на изпълнение на служебните им задължения, дори ако е обвързано с професионална тайна.

Чл. 23. При наличие на риск за дете/ученик или белези/симптоми за упражнено насилие над дете/ученик, сигнал се подава до отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“ по местоживее на детето/ученика или на територията, на която е възникнал рискът/насилието.

Чл. 24. (1) Сигналът може да бъде подаден на място в съответната дирекция „Социално подпомагане (ОЗД), по телефона или чрез e-mail.

(2) Сигналът трябва да съдържа име и връзка на лицето, което подава сигнала за детето/ученика, както и телефон, адрес за връзка.

(3) Когато сигналът е анонимен той няма да бъде проверен, освен в случаите, когато се отнася за насилие над дете/ученик.

VI. Превенция на насилието над деца извън институцията и семейството

Чл. 25. Родителите, учителите и всички, работещи в институцията, са задължени никога и по никакъв повод да не оставят обучаващите се без контрол.

Чл. 26. Родителите, учителите и всички, работещи в институцията, са задължени:

(1) Системно и целенасочено се обучават децата/учениците за предпазване от ситуации, излагащи ги на риск от насилие.

(2) Да използват подходящи за възрастта и разбирането на децата/учениците методи за обучение по отношение на собствената им сигурност и безопасност.

Чл. 27. С помощта на подходящи за възрастта на децата/учениците подходи, те целенасочено, системно и последователно следва да бъдат обучавани по отношение на собствената им сигурност и в разбиране на следното:

1. децата не са виновни и не носят отговорност за поведението на възрастните;
2. в случай, че поведението на възрастен ги притеснява или ги кара да изпитват неудобство да споделят с родител, учител или друг възрастен, на кого имат доверие;
3. не бива да се доверяват и тръгват с непознати, преди да са съобщили за това на родителите си;
4. не бива да се доверяват и да тръгват с хора, които познават (*близки, съсед и др.*) ако родителите предварително не са информирали детето/ученика и учителите, че ще го вземе някой друг от институцията;
5. не бива да се качват в коли на непознати;
6. ако са останали в къщи сами не бива да пускат в жилището непознати или познати, дори те да твърдят, че ги изпраща някой от родителите;
7. не бива да приемат лакомства и подаръци от непознати по никакъв повод.

Чл. 28. В ежедневноото си общуване с децата/учениците, родителите подпомагат процеса на подготовка на децата за предпазване от рискови ситуации, като ежедневно им напомнят основни правила на поведение.

Чл. 29. Механизмът за действие на персонала при инциденти с деца/ученици включва следните стъпки:

(1) Обучение на персонала за развитие на знания и умения как да реагират в случай на инциденти с дете/ученик по време на престоят му в институцията и извън него.

(2) При възникнали инциденти с дете/ученик се предприемат незабавно следните действия, в описаната последователност:

2.1. при излизане на дете/ученик този, който пръв е забелязал отсъствието на детето/ученика незабавно информира учителя на групата/учителя и директорът на институцията;

2.2. незабавно се организира претърсване на сградата, района на институцията и околното пространство;

2.3. провежда се разговор се с децата/учениците и членовете на персонала, които последни са видели детето/ученика, за да се установи причината и вероятната посока, в която би тръгнало детето/ученика;

2.4. подава се сигнал на телефон 112 за предприемане на действия по издирването на детето/ученика;

2.5. информират се родителите на детето/ученика.

(3) При влизане на външно лице в сградата или двора на институцията без разрешението на охраната/длъжностното лице, осъществяващо пропускателен режим:

3.1. член на персонала, който е забелязал лицето се информира за целта на посещението;

3.2. в случай на неясно или неприемливо обяснение, лицето бива помолено да напусне района на институцията;

3.3. ако лицето откаже да напусне района, персоналет предприема действия за ограничаване достъпа на лицето до помещенията и пространствата, в които в момента са децата;

3.4. при проява на агресивно поведение от страна на външното лице, незабавно се подава сигнал в РУ на МВР

3.5. предприемат се действия за осигуряване сигурността на децата до намесата на органите на МВР;

3.6. при изгубване на дете/ученик, при посещение на културни, спортни и др. прояви, както и по време на екскурзии и детски лагери се предприемат същите действия, както при излизане на дете/ученик.

Заключителна разпоредба

§1. Настоящите Правила за осигуряване на превенция на насилието влизат в сила за учебната 2025 / 2026 г.